

Pomoc podnikatelům zasaženým povodněmi nefunguje, opatření proti dalším povodním se nechystají. Vyzýváme Vás k zajištění efektivnější pomoci zasaženým oblastem v Moravskoslezském a Olomouckém kraji

Vážení poslanci a poslankyně, senátoři a senátorky, členové a členky vlády ČR, zástupci a zástupkyně Moravskoslezského a Olomouckého kraje,

obracíme se na Vás jménem Asociace OBNOVA 2024+, která sdružuje podnikatele, samosprávy a obyvatele Moravskoslezského a části Olomouckého kraje, jež byly výrazně postiženy nedávnými povodněmi v září 2024.

Navzdory dosavadním snahám o kompenzaci ničivých popovodňových škod a nastavení preventivních opatření do budoucna vnímáme **velké nedostatky v realizaci a efektivitě klíčových kroků, jež mají zmírnit tíživost újmy** na majetku občanů i firem, infrastrukturu i prosperitu celého regionu. Zároveň nevidíme **žádné významné aktivity směřující k posunu přípravy protipovodňových opatření.**

27 let bez potřebných protipovodňových opatření. Perspektiva žádná

Na základě dosavadních zkušeností je zřejmé, že povodně ze září 2024 nemusely být tak ničivé, kdyby **stát nebyl laxní k budování protipovodňových opatření a efektivně realizoval plány**, které vznikly už v reakci na povodně v roce 1997 a ke kterým se stát zavázal. Navzdory tomu se **za více než čtvrt století nepodařilo uvést do provozu téměř nic.**

Ani ve státním rozpočtu na rok 2025 nevidíme **žádnou konkrétní alokaci finančních prostředků** na budování protipovodňových opatření v Moravskoslezském a Olomouckém kraji. Až ve **Strategii obnovy území po povodních** schválené 18. prosince 2024 evidujeme **dodatečný požadavek Ministerstva životního prostředí na 1 miliardu korun** na protipovodňová opatření v roce 2025. To je ovšem zcela nekonkrétní a nedostatečné. Realizaci protipovodňových **projektů je potřeba akcelarovat a ne rozložit v čase na dalších 10 až 15 let**, jak ve své analýze předpokládá Ministerstvo životního prostředí. Ve Strategii odhadlo náklady na potřebná opatření na 28 až 34 miliard korun a tempo investic jen na 2 až 3 miliardy Kč ročně.

Prostředky na obnovu ve státním rozpočtu musí být využity na maximum

Oceňujeme, že ve státní rozpočtu na rok 2024 bylo alokováno 30 miliard korun a v rozpočtu na rok 2025 dalších 10 miliard korun na pomoc regionům postiženým živelními pohromami. Stejně tak je chválné, že byla 18. prosince schválena Strategie obnovy území po povodních. Máme však obavu, že tyto prostředky nebudou využity efektivně pro řadu administrativních překážek, nedostatečné zacílení na všechny skupiny postižených podnikatelů a že nebudou dostatečně využity na to, aby se zabránilo dalším katastrofám.

Vyzýváme proto příslušné orgány – zejména Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo životního prostředí – aby v mantinelech schváleného znění státního rozpočtu **hledaly způsob, jak co nejefektivněji využít veškeré dostupné prostředky** pro potřebná **komenzační opatření zejména pro podnikatele a živnostníky a také pro prevenci dalších povodní** v dotčené oblasti Moravskoslezského a Olomouckého kraje.

Čekáme dlouho na vyplacené prostředky

Jsme rádi, že vláda ČR vytvořila kompenzační programy pro postižené lokality. Denně však získáváme zpětnou vazbu, že **podpůrné programy jsou složité, vyplácení pomalé a nadto mnoho subjektů propadává systémem a na podporu nedosáhne**. Vidíme reálné případy těch, kdo podporu potřebují, ale nedostávají. Pomoc státu je velmi pomalá **a nepomáhá těm nejohroženějším subjektům**, kterým chybí kapitál na překlenovací období.

Konkrétně máme k současným podpůrným programům tyto základní výhrady:

1. Na úvěr Povodňový restart 2024 řada zasažených podnikatelů vůbec nedosáhne

- Tento bezúročný investiční úvěr vyplácený Národní rozvojovou bankou směřuje na investiční a provozní výdaje, ale formálně ho při obnově podniků nelze využít na investice do protipovodňových opatření, jako jsou protipovodňové kanalizace nebo stěny. Takové omezení nedává žádný smysl, řada podniků by peníze na vlastní protipovodňová opatření uvítala.
- Úvěr je zacílený na živnostníky, malé a střední podniky. V regionu je ale velké množství **firem do 100 zaměstnanců, které však mají majoritního vlastníka v zahraničí**. Tím pádem ze systému podpory vypadávají, protože je stát vnímá jako velké podniky. Potřebná výjimka pro zahrnutí velkých firem (kategorie Velký podnik) je vyjednatelná v EU, stát pro to však nic neučinil. Dle našich informací je první státní pomoc pro tyto typy podniků plánována až od dubna 2025, což může být pro mnohé z nich likvidační.
- **Vstupní limit pro bezúročnou půjčku je zbytečně vysoký**, činí 500 tisíc Kč. Řadě malých živnostníků zasažených povodněmi by na obnovu podnikání **stačila výrazně nižší částka 250 tisíc Kč**.
- Úvěr zcela opomíjí malé i střední podniky **v oblasti zemědělství a energetiky**, kterých evidujeme celou řadu – znehodnocená či kontaminovaná půda přitom často znemožňuje právě těmto subjektům pokračovat v jejich činnosti.

2. Potřebujeme státní záruky na pojištění před dokončením protipovodňových opatření

Kvůli dlouhé nečinnosti ve věci protipovodňových opatření se **mnozí podnikatelé dostávají do neřešitelné situace vůči pojišťovnám**, které odmítají plnohodnotně nebo vůbec pojistit subjekty v záplavovém území. Řada z nich přitom v oblasti dlouhodobě podniká, protože stát v minulosti garantoval vybudování protipovodňových opatření.

- Aktuálně nejsou firmy a živnostníci pojistitelní v místech, kde v dobré víře podnikají desítky let.
- Ze strany pojišťoven chybí jakékoliv aktivní kroky k řešení situace. **Navzdory deklaraci korektního postupu od České asociace pojišťoven** dochází ze strany některých pojišťoven k výpovědi stávajících smluv pro povodněmi zasažené subjekty.
- Je nezbytné ze strany **státu navrhnout řešení, které poskytne pojišťovnám záruky**, aby bylo možné pojistit firmy v problematických oblastech do doby, než se postaví protipovodňová opatření.
- Bez možnosti uzavřít pojistku **přicházejí podnikatelé v regionu o podporu z Evropské unie**, protože získání dotací je podmíněno umístěním mimo záplavovou oblast a platným pojištěním. Podobně je to se standardními investičními úvěry – bez pojištění na ně podnikatelé nedosáhnou.

3. Kurzarbeit nestačí a nefunguje. Pomáhá těm, co zůstali doma, ne těm, kdo podali pomocnou ruku

Vítáme, že byl ze strany státu zaveden tzv. kurzarbeit, tedy kompenzace ušlých mzdových nákladů během povodňového období, reálně to však řešení pro řadu podniků nepřináší.

- Kompenzace se nevztahují na **firmy, které zaměstnance zapojily do úklidu a odstraňování následků povodní**. Finance stát pošle jen těm, kdo zůstali doma.
- Krytí ušlých mezd se **vůbec netýká živnostníků** – ti z podpory vypadli úplně.
- Z pomoci podnikatelům zcela **vypadl odklad platby zdravotního pojištění**.
- Citelně **chybí přímé finanční dotace na obnovu infrastruktury a podnikatelských provozů**, včetně živnostenských provozoven.
- Ani tzv. kurzarbeit nefunguje dobře, v praxi vidíme, že **peníze zatím téměř k nikomu neproudí** a se vším je spojená **obrovská míra administrativy**.
- Uvítali bychom také **delší dobu platnosti kurzarbeitu**. Měl by pokrýt alespoň období 6 měsíců.

Hrozí kolaps regionu

Celá záležitost v sobě nese memento z roku 1997, kdy v návaznosti na ničivé povodně odešly z našeho regionu tisíce lidí. **Nedopustíte, aby se opakoval exodus obyvatelstva a kolaps firem**, které zde dávají lidem práci. Znamenalo by to katastrofu pro už tak opomíjený region v rámci České republiky.

Oč tedy zejména žádáme?

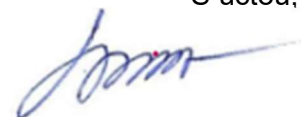
- **Rozšiřte a zrychlete pomoc pro firmy, podnikatele a živnostníky.** Čas hraje proti všem. Když pomoc dorazí pozdě, už nebude koho zachraňovat.
- Alokujte **efektivněji a rychleji schválené prostředky** ve státním rozpočtu na rok 2025 **pro konkrétní opatření a pomoc podnikatelům v regionu a na preventivní protipovodňová opatření.**
- **Zlepšete komunikaci o dostupné pomoci** vůči firmám i živnostníkům **a zjednodušte administrativu spojenou s žádostmi o pomoc.**
- Nastavte **státní podporu účelově**, v zasažených regionech by měla fungovat do té doby, **dokud nebudou zprovozněna základní protipovodňová opatření.**
- **Představte konkrétní plány na uskutečnění dlouhodobě slibovaných protipovodňových opatření a výrazně zrychlete jejich přípravu a realizaci.** V návrhu státního rozpočtu neregistrujeme žádné prostředky na opatření v postižených krajích, Strategie obnovy území po povodních obsahuje pouze neurčité žádosti Ministerstva životního prostředí na následující roky. **Povodí Odry takřka veřejně nekomunikuje.**

Žádáme tímto zejména představitele Vlády ČR a příslušných ministerstev:

- A. o osobní jednání se zástupci Asociace OBNOVA 2024+ v průběhu ledna 2025.
- B. o aktivní zapojení zástupců Asociace OBNOVA 2024+ do realizace Strategie obnovy území po povodních a návrhů dalších kompenzačních nástrojů.
- C. o aktivní zapojení zástupců Asociace OBNOVA 2024+ do přípravy a realizace protipovodňových opatření, včetně možnosti zajištění odborných podkladů.

Příčinou celé situace je **desítky let trvající nečinnost státu** v přípravě nezbytných opatření. Pokud neuvidíme snahu státu situaci řešit, jsme **připraveni bránit se soudní cestou.**

S úctou,

René Sommer, předseda výboru
Asociace OBNOVA 2024+